

7/11619
64119

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : 89527994-610.00- 3929
Konu : 7/11619 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergesi

21 AĞUSTOS 2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı (TBMM)'nin 24/02/2017 tarihli ve 24301011-85211 sayılı yazısı.

İlgi yazıyla, Niğde Milletvekili Sayın Ö. Fethi GÜRER'in tarafıma tevcih ettiği 7/11619 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevaplandırılması talep edilmektedir.

Söz konusu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Lütfi ELVAN
Bakan

Ek: Yazılı Soru Önergesine Yönelik
Cevaplar (3 sayfa)

NIĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN Ö. FETHİ GÜRER'İN YÖNELTTİĞİ 7/11619 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE YÖNELİK CEVAPLAR:

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Ülkemizin tüm istatistik alt yapısından sorumlu bir kurum olması nedeniyle, istatistikî konularda, başta Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği İstatistik Ofisleri olmak üzere uluslararası kuruluşlarca belirlenen tanım, kapsam, sınıflama ve yöntemleri kullanmaktadır. Ayrıca, ülke içindeki istatistikî altyapının uluslararası normlara uygunluğunun sağlanması için çok yoğun çalışmaları Kurum kurulduğu günden beri sürdürmektedir. Bu görevi yürütürken TÜİK yayımladığı istatistiklerde sadece bilimsel yaklaşımları ve uluslar arası normları temel alır. Bu kapsamda herhangi bir istatistik için belirlenmiş hedef değer ya da hesap tutturma çabası söz konusu değildir.

TÜİK dönem dönem yayımladığı verilerde, özellikle üretim sürecinde bilgi ve teknolojinin rolü, hizmet faaliyetlerinin artan önemi ve ulusal ekonomik sistemlerin küreselleşmesi gibi önemli değişikliklerin ekonomiler üzerindeki etkisi, makroekonomik istatistiklerin hesaplama yöntemlerinde düzenlemeler gerektirmesi nedeniyle revizeler (yeniden gözden geçirip, düzeltme) yapma ihtiyacı hissetmektedir. Ancak her revize hesaplama yöntemi değişikliği anlamına gelmemektedir. Kaldı ki, hesaplama yöntemi değişikliklerindeki amaç uluslararası standartlara uyumludur. Bu uyum kamuoyunun ve hükümetlerin lehine ya da aleyhine olabilir, esas olan istatistiklerin; kalitesini ve doğruluğunu arttırmak, güvenilir ve yansız tahminler üretmektir.

TÜİK, istatistikî çalışmalarda 'Avrupa İstatistik Sistemi' (AİS) ne uygun, uluslararası metodolojiler, sınıflamalar, yöntem ve standartları kullanır. Kullanılacak istatistikî metodoloji ve yöntemlerin iyileştirilmesi için bilimsel kurum/kuruluşlarla işbirliğini geliştirerek çalışmalarını yürütür. Uluslararası platformdaki metodolojik gelişme ve tavsiyeleri dikkate alarak araştırma tasarımlarında gerekli revizyonları yapmaktadır.

TÜİK, toplum tarafından gerçekten ihtiyaç duyulup duyulmadığını, talep sıklığını göz önünde bulundurarak, istatistikî araştırmaların sayı, kapsam ve içerik açısından değerlendirilmesini ve gerekli durumlarda revize/güncellemelerin yapılmasını benimsemektedir.

TÜİK, Avrupa İstatistikleri Uygulama İlkeleri (Code of Practice) ile de doğrudan ilişkili olan hata düzeltme ve revizyona ilişkin politikanın belirlenmesi konusunda, Resmi İstatistik Programı kapsamında üretilen ve yayımlanmasından sonra revizyon yapılan istatistiklerin, yayımlanması ile revizyon politikalarının duyurulmasında uyulması gereken usul ve esasların belirlenmesi amacıyla bir revizyon politikası hazırlamış ve "**Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı Tarafından Üretilen İstatistikî Verilerde Revizyon Yapılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönerge** (İlk Yürürlük Tarihi: 28/02/2012 – Güncellenme Tarihi: 20/01/2016)" ile tüm kamuoyuna duyurmuştur.

İstatistiklerdeki ana revizyonlar, baz yılı değişiklikleri, sınıflama, tanım ve kapsam değişiklikleri, yöntem, uygulama ve soru yapısındaki değişiklikleri, kaynak verideki değişim ile yasal düzenlemelerden kaynaklanan güncellemeleri ifade eder.

Baz yılı değişiklikleri: Ağırlıklandırma sistemindeki değişiklik zaman serisinin gidişatını etkileyebildiğinden veriler revize edilmektedir.

Sınıflama, tanım ve kapsam değişiklikleri: Konu bazında sınıflama değişikliğinden kaynaklanan (karşılaştırılabilir olsa dahi) farklar ortaya çıktığında seriler revize edilmektedir. Ayrıca, araştırma kapsamında derlenen değişkenlerin tanımlarında meydana gelen değişiklikler de revizyona sebep olmaktadır. Örneğin, Hanehalkı İşgücü Araştırması'nda (HİA) işsiz tanımı, ya da işyeri araştırmalarında katma değer tanımındaki değişiklikler bu duruma örnek olarak verilebilir. Ayrıca, araştırmanın kapsamındaki değişiklikler de kıyaslanabilirliği etkilediğinden revizyon nedenleri arasında sayılmaktadır. Örneğin, 15 yaş ve üzeri nüfus kapsamından tüm yaş gruplarına geçilmesi ya da 20 ve daha fazla istihdama sahip girişimlerin oluşturduğu kapsamdan, daha dar bir kapsam olan 50 ve daha fazla istihdama sahip girişimlerin kapsam olarak belirlenmesi verilerin kıyaslanabilirliğini etkileyecektir.

Yöntem, uygulama ve soru yapısındaki değişiklikler: Değişkenlerin veya araştırmanın temel karakteristiklerinin hesaplama yöntemindeki değişiklikler revizyon nedenleri arasındadır. Örneğin, yoksulluk hesaplama yöntemindeki ve endeks hesaplama yöntemindeki değişiklikler ya da örnekleme yöntemi değişikliği (kota örneklemesinden olasılıklı örneklemeğe geçiş) gibi durumlar da revizyon gerektirmektedir. Ayrıca, alan uygulamasındaki değişiklikler de veride revizyona sebep olabilmektedir. Örneğin, HİA uygulamasının aylık derlenmesi uygulamasından haftalık derlenmesi uygulamasına geçilmesi bu konuya en güzel örnektir. Son olarak, araştırma kapsamında derlenen değişkenlerin soru yapılarındaki değişiklikler de (cümle yapısı, seçenek sayısı ve yapısındaki değişiklik) revizyon nedenleri arasındadır. Bu tür durumlarda, verinin kıyaslanabilirliği konusunun incelenmesi gerekmektedir.

Kaynak verideki değişim: Bir istatistiğe girdi oluşturan başka bir istatistiğin revizyonuna bağlı olarak yapılan değişikliklerdir. (Hanehalkı İşgücü İstatistikleri ile Nüfus Projeksiyonları ilişkisi vd.) Diğer bir ifadeyle, istatistiğin üretim sürecinde kullanılan ve çok düşük frekanslarda derlenen kaynak verideki değişiklik (Örneğin, girdi-çıkıtı tabloları, işgücü maliyet araştırması vs.) nedeniyle bu kaynak veriyi girdi olarak kullanan istatistikteki değişimlerdir.

Yasal düzenlemeler: Yeni bir mevzuatın yürürlüğe girmesi, yayımlanan istatistiklerin revizyonunu gerektirebilmektedir. Örneğin, idari bölünüşün (bölge, il, ilçe vs.) değişmesi sebebiyle yayımlanmış istatistikî verilerde güncellemeler gerekli görülmektedir.

Yukarıda anılan nedenlerle ana revizyonlar çok kapsamlı revizyonlar olduğundan revizyonun sıklığı, büyüklüğü ve kapsamı dikkate alınarak tüm revizyonların tek bir defada yapılması esas alınmıştır.

Revizyon nedenlerinden, yasal düzenlemeler dışındaki unsurların veriler üzerindeki etkilerini ölçmek için veri revize edilen ve edilmeyen halleri ile birlikte en az bir yıl üretici birim tarafından takip edilir. Bu etki belirlendikten sonra verinin revize edilip edilmemesine karar verilir. (Örneğin hanehalkı işgücü anketinde yapılan değişikliklerin eşanlı uygulama ile bir yıl boyunca takip edilmesi, iş istatistikleri kapsamında çift kodlama işleminin yürütülmesi vb.)

Revizyon bilgi formunda belirlenen revizyon uzunluğu ve derinliği için hesaplanacak olan ortalama mutlak yüzde revizyon büyüklüğü %1 ve altında olması durumunda ana revizyon uygulanmakta ancak kamuoyu duyurusu yapılmamaktadır.

Veriye ilişkin zaman serisinin tutarlılığını sağlamak üzere, revize edilmiş veriye uygun olacak şekilde bir önceki tanıma göre üretilen veriye geri çekme yöntemi uygulanmaktadır. Uygulanacak geri çekme işlemi; değişkenin geçmiş yıl veri setinden revizyon tanımına göre bilgi elde edilebiliyorsa mikro yöntemle, elde edilemediği durumlarda ise makro yöntemle veya modele dayalı yöntemle yapılır ve geriye çekme sürecinde, Resmi İstatistik Programı kapsamındaki tüm üretici birimler TÜİK'den görüş almak koşuluyla revizelerini gerçekleştirmektedir. TÜİK tarafından üretilen istatistiklerde son 27 yılda yapılan revizyonlar ve gerekçelerine <http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=metabilgiic&prm=2> adresinden ulaşılabilir. TÜİK bundan sonrada yukarıda açıklanan ilkeler doğrultusunda revizyon çalışmalarını yürütecektir.